

Ludzie z fabryki porcelany

Ludzie z fabryki porcelany

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Przydatne informacje

Źródło Finansowania: [Narodowy Program Rozwoju Humanistyki](#) [1]

Nr grantu: 2bH 15 0264 83

Nr umowy: 0264/NPRH4/H2b/83/2016

Kierownik grantu: dr Ewa Klekot

Wysokość dofinansowania: 150 837 PLN

Termin rozpoczęcia: 11-05-2016

Termin zakończenia: 10-05-2018

Projekt jest propozycją nowatorskich, interdyscyplinarnych badań współczesnej kultury materialnej. Jako obszar badań została wybrany proces wytwarzania porcelanowych naczyń stołowych w fabryce porcelany oraz konstruowanie znaczeń i wartości społecznych różnych rodzajów umiejętności i pracy zaangażowanych w ten proces.

Badania wykorzystują podejścia wypracowywane aktualnie w obrębie nowej sub-dyscypliny, antropologii dizajnu. Jako ramę społeczno-teoretyczną zaproponowano logikę tego, co społeczne nakreślono przez Bruno Latoura, a jako główne podejście interpretacyjno-badawcze przyjęto jego teorię aktora-sieci. Proponowane metody (czyli tradycyjny warsztat antropologa (wywiad pogłębiony i biograficzny, obserwacja uczestnicząca) z

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

posthumanistyczn? metodologi? spo?eczny? (ANT) oraz bezpo?redni? ingerencj? artystyczn? w pole bada?, która ma za zadanie sk?oni? do refleksji aktorów-ludzi zaanga?owanych w badane procesy.

Badania sk?adaj? si? z trzech g?ównych elementów:

1. **etnografii miejsca pracy** opartej na: wywiadach z pracownikami fabryki porcelany oraz obserwacji ich pracy po??czonej z dokumentacj? fotograficzn?, obserwacji pracy w studio projektowym i administracji fabryki oraz rozmowach z ich pracownikami;
2. **historii mówionej fabryki**, ze szczególnym uwzgl?dnieniem pami?ci o procesie transformacji gospodarczo-ustrojowej.
3. **dzia?ania artystycznego z udzia?em pracowników fabryki oraz wystawy**, która przedstawia? b?dzie zarówno dokumentacj? bada? i dzia?ania, jak równie? materialny produkt tego dzia?ania; konfrontacja pracowników fabryki – zarówno robotników, jak i projektantów – z wystaw? odnosz?c? si? do ich pracy b?dzie tak?e obserwowana i starannie rejestrowana jako materia? badawczy. Wystawa pokazana zostanie po raz pierwszy w miejscu dost?pnym dla pracowników fabryki, a nast?pnie w Poznaniu, Warszawie i Krakowie.

Ad. 1. Celem bada? etnograficznych jest pozyskanie rozleg?ego materia?u na temat funkcjonowania fabryki porcelany cienko?iennej. Badania obejm? wszystkie etapy procesu wytwarzania oraz wszystkich jego uczestników: od studium projektowego do gotowego wyrobu. Badania te dostarcz? materia?u do analizy procesu powstawania naczy? w kategoriach ANT poprzez zidentyfikowanie na poszczególnych etapach projektowania, prototypowania i produkcji mediatorów, po?redników (mediators/ intermediaries) i aktorów/aktantów oraz ??cz?cych ich relacji, sposobów dzia?ania i charakteru udzia?u.

Analiza procesu powstawania naczy? w kategoriach ANT (actor-network theory, pol. teoria aktora-sieci) [Latour 2005] pozwoli na zrealizowanie celu, którym jest rozpoznanie umiej?tno?ci/ potencja?u poszczególnych aktorów (ludzkich i nie-ludzkich), ich charakterystyki i rodzaju, w tym rozpoznanie i opisanie wiedzy, któr? dysponuj? zaanga?owani w wytwarzanie naczy? ludzie (ze szczególnym naciskiem na takie kategorie jak wiedza niejawna, uciele?niona, my?lenie projektowe, innowacja) [Ingold 2000, 2013; Harris red. 2007]. Dzi?ki takiemu podej?ciu mo?liwe b?dzie te? okre?lenie sposobu konstruowania i przekazywania tej wiedzy i umiej?tno?ci, w ca?ej jej specyfice i zró?nicowaniu [Ingold 2013], a tak?e rozpoznanie warto?ciowania jej poszczególnych rodzajów przez samych aktorów oraz w procesie zarz?dzania fabryk?.

Ad. 2. Wywiady biograficzne dostarcza materia?ów poszerzaj?cych wiedz? o pamie?ci polskiej transformacji gospodarczej widzianej oczyma robotników, a tak?e o relacjach ??cz?cych ludzi zatrudnionych w fabryce z miejscem ich pracy.

Ad. 3. Dzia?anie artystyczne i wystawa nie maj? w za?o?eniu charakteru animacji kultury, ani nie pe?ni? wy??cznie zada? popularyzatorskich. Wprowadzenie ich jako elementu bada? to efekt refleksji nad tocz?c? si? od kilku dziesi?cioleci dyskusj? o konsekwencjach, jakie dla wiedzy i samowiedzy badanych ma obecno?? badacza i jego badania. Wykorzystane tutaj zostanie podej?cie okre?lane jako konceptualizm etnograficzny [Ssorin-Chaikov 2013, Murawski 2013], polegaj?ce na ?wiadomej, performatywnej ingerencji badacza w pole bada?, wykorzystuj?cej ?rodki artystyczne do konfrontacji badanych z interpretacj? rzeczywisto?ci pola bada? przez badacza. Taka konfrontacja, cz nawet wej?cie z badanymi w spór wytwarza przestrze? dyskusji, w której partnerzy (badacz i badany) traktuj? si? jak równi: nie tylko przytakuj?, lecz tak?e mog? kwestionowa? nawzajem swoje pogl?dy [Borneman and Hammoudi 2009].

Interwencja artystyczna i wystawa maj? na celu wywo?a? reakcj? aktorów-ludzi skonfrontowanych z interpretacj? w?asnych dzia?a?, stawiaj?c? pytania o potoczne warto?ciowania ró?nych typów pracy i aktorów oraz ich umiej?tno?ci i wiedzy. ??czy naukowe pytanie o konsekwencje, jakie ma dla badanych obecno?? badacza w terenie ze skierowan? do badanych zach?t? do refleksji nad implicite przyj?tymi ramami poj?ciowymi, kszta?tuj?cymi ich my?lenie o w?asnej pracy.

Znaczenie bada? z perspektywy bada? spo?ecznych i humanistycznych:

1. projekt dostarczy nowej wiedzy o wspó?czesnej kulturze materialnej i wniesie wk?ad w rozwój szerszej humanistyczno-spo?ecznej refleksji nad rzeczami i materialno?ci?.
2. Wniesie te? nowy materia? do rozwa?a? na temat zwi?zków cz?owiek-technologia.
3. Poznawczo niezwykle wa?ne jest to, ?e obejmie on równocze?nie wiedz? i umiej?tno?ci dotychczas badane oddzielnie i traktowane hierarchicznie: „kreatywne” dzia?ania projektantów, „rzemie?lnicze” umiej?tno?ci modelarzy, oraz „mechaniczne” umiej?tno?ci robotników.

Wyniki bada? b?d? przedstawione w formie wyst?pie? na konferencjach krajowych i zagranicznych oraz opublikowane w postaci artyku?ów naukowych i co najmniej jednego artyku?u popularyzatorskiego.

Znaczenie z perspektywy badanych i badanego przedsi?biorstwa:

1. rozpoznanie charakteru ich wiedzy i umiej?tno?ci oraz zaanga?owanie w dzia?anie artystyczne i przedstawienie w formie wystawy potencjalnie mo?e wp?yn?? na warto?ciowanie przez nich w?asnej pracy oraz zwi?kszenie jej presti?u.
2. rozpoznanie specyfiki potencja?u jakim dysponuj? poszczególni aktorzy dzia?aj?cy na ró?nych etapach wytwarzania naczy? mo?e by? przydatne przy zarz?dzaniu ich wiedz? i umiej?tno?ciami, a w konsekwencji przekszta?ci? stosunki pracy na lepiej uwzgl?dniaj?ce mo?liwo?ci i potrzeby wszystkich aktorów.

Znaczenie z szerszej perspektywy spo?ecznej: Dzia?anie artystyczne i wystaw? - która przyczyni si? do szerszej popularyzacji wiedzy o badaniach i projekcie - dodatkowo mo?na potraktowa? jako rodzaj „defetyzacji” porcelany jako wyrobu, czyli wk?ad w szersz? spo?eczna? dyskusj? o rzeczach i ich statusie we wspó?czesnej rzeczywisto?ci kulturowej i miejscu cz?owieka w ich wytwarzaniu.

Na skróty

- [Dy?ury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

Source URL: <https://etnologia.uw.edu.pl/institut/badania/granty/ludzie-z-fabryki-porcelany>

Odnosiniki

[1] <http://nprh.org/>

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)